

ỦY BAN NHÂN DÂN QUẬN NAM TỪ LIÊM
TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ TÂY MỖ

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM
MỘT SỐ BIỆN PHÁP RÈN THÓI QUEN
PHÂN LOẠI RÁC THẢI CHO HỌC SINH
LỚP CHỦ NHIỆM

Lĩnh vực/Môn:	Chủ nhiệm
Cấp học:	THCS
Tên tác giả:	Lê Thị Thanh Huyền
Đơn vị công tác:	Trường THCS Tây Mỗ
Chức vụ:	Giáo viên

Năm 2025

ỦY BAN NHÂN DÂN QUẬN NAM TỪ LIÊM
TRƯỜNG TRUNG HỌC CƠ SỞ TÂY MỖ

SÁNG KIẾN KINH NGHIỆM
MỘT SỐ BIỆN PHÁP RÈN THÓI QUEN
PHÂN LOẠI RÁC THẢI CHO HỌC SINH
LỚP CHỦ NHIỆM

Lĩnh vực/Môn:	Chủ nhiệm
Cấp học:	THCS
Tên tác giả:	Lê Thị Thanh Huyền
Đơn vị công tác:	Trường THCS Tây Mỗ
Chức vụ:	Giáo viên

Năm học 2024-2025

Hà Nội, ngày tháng..... năm 2025

ĐƠN YÊU CẦU CÔNG NHẬN SÁNG KIẾN

Kính gửi: Ủy ban nhân dân quận Nam Từ Liêm

Tôi là tác giả:

Số TT	Họ và tên	Trình độ chuyên môn	Bộ phận, Đơn vị công tác (hoặc số CCCD/Hộ chiếu và địa chỉ liên hệ)	Chức danh	Tỷ lệ (%) đóng góp vào việc tạo ra sáng kiến (ghi rõ đối với từng đồng tác giả, nếu
1	Lê Thị Thanh Huyền	Đại học	Trường THCS Tây Mỗ	Giáo viên	100%

Đề nghị xét công nhận sáng kiến: ***“Biện pháp rèn thói quen phân loại rác thải cho học sinh lớp chủ nhiệm”***

Đã áp dụng/áp dụng thử từ ngày: 5/9/2024 đến tháng 3/2025 Tại trường THCS Tây Mỗ.

Hiệu quả chính:

Sau khi triển khai các biện pháp rèn luyện thói quen phân loại rác cho học sinh lớp 9A8 tại Trường Trung học Cơ sở Tây Mỗ đã mang lại những kết quả tích cực. Học sinh không chỉ nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của việc phân loại rác mà còn tích cực tham gia vào các hoạt động thực tiễn, góp phần xây dựng môi trường học đường xanh - sạch - đẹp. Những nỗ lực này không chỉ giúp giảm thiểu lượng rác thải phải xử lý mà còn tiết kiệm chi phí cho nhà trường và xã hội. Cụ thể góp phần giảm chi phí chi trả cho dịch vụ vận chuyển và thu gom rác tại nhà trường.

Bảng chi phí thanh toán về việc thu gom xử lý rác thải sinh hoạt tại trường THCS Tây Mỗ:

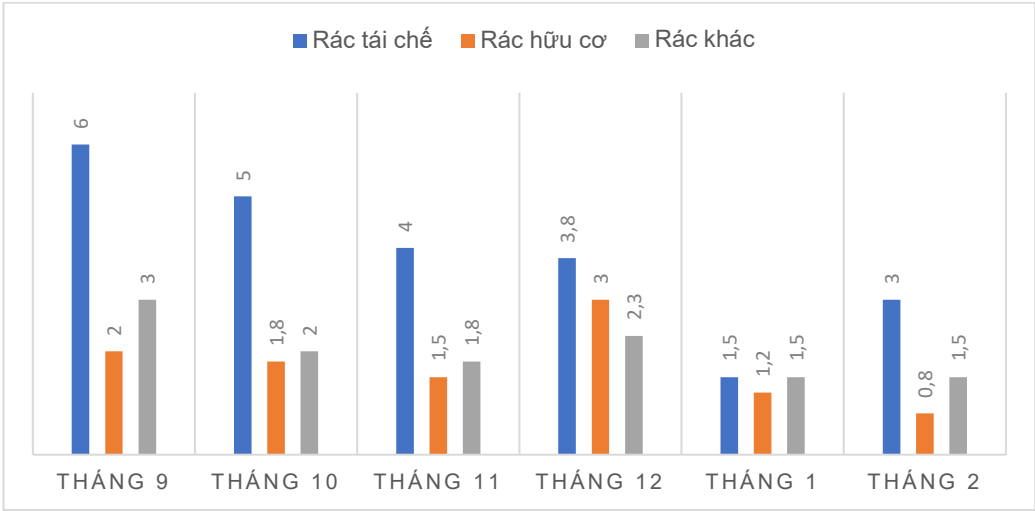
Thời gian	Rác tái chế (kg)	Rác hữu cơ (kg)	Rác khác (kg)	Tổng khối lượng (kg)	Chi phí (VNĐ)
Tháng 9	250	40	55	345	2 300 000
Tháng 10	240	38	54	332	2 191 200
Tháng 11	220	36	54	310	2 460 000
Tháng 12	200	33	52	285	1 881 000
Tháng 1	210	34	41	285	1 881 000
Tháng 2	152	26	32	210	1 386 000
Tháng 3	150	26	30	206	1 359 600

Ngoài việc thực hiện tốt phân loại rác thải, các em còn có một vốn quỹ từ việc thu gom giấy vụn để tổ chức những hoạt động trong lớp.

Thành công của lớp 9A8 là minh chứng rõ ràng cho thấy, khi được giáo dục và hướng dẫn đúng cách, học sinh có thể trở thành những “đại sứ môi trường”, lan tỏa những giá trị tích cực đến gia đình và cộng đồng. Điều này khẳng định vai trò quan trọng của giáo dục trong việc hình thành ý thức bảo vệ môi trường cho thế hệ trẻ, góp phần xây dựng một xã hội văn minh và bền vững.

Thực nghiệm cho thấy từ việc các em có thói quen phân loại rác đã giúp các em có ý thức giảm thiểu rác thải được thể hiện bằng bảng tổng kết dưới đây.

Bảng kết quả tổng khối lượng rác thải phát sinh theo tháng

Chủ đầu tư tạo ra sáng kiến: Lê Thị Thanh Huyền

Những người tham gia áp dụng thử hoặc áp dụng sáng kiến lần đầu:

TT	Họ và tên	Địa chỉ	Ghi chú
1	Trịnh Thị Thanh Huyền	Tây Mỗ - Nam Từ Liêm – Hà Nội	
2	Nguyễn Thị Thu Loan	Tây Mỗ - Nam Từ Liêm – Hà Nội	
3	Đỗ Thiện Lợi	Tây Mỗ - Nam Từ Liêm – Hà Nội	
4	Phùng Thị Hoa	Vân Côn – Hoài Đức – Hà Nội	
5	Bùi Thanh Hà	Nhân Chính – Thanh Xuân – Hà Nội	

Tôi xin cam đoan mọi thông tin nêu trong đơn là trung thực, đúng sự thật và hoàn toàn chịu trách nhiệm trước pháp luật.

Bộ phận/đơn vị áp dụng
(Ký và ghi rõ họ tên, đóng dấu)

Người yêu cầu công nhận
(Ký và ghi rõ họ tên)

Đoàn Thị Thanh Hương

Lê Thị Thanh Huyền

Trường THCS Tây Mỗ**BẢN MÔ TẢ NỘI DUNG CƠ BẢN CỦA SÁNG KIẾN***(Đính kèm Đơn Yêu cầu công nhận sáng kiến số...)***Tên Sáng kiến:** *“Biện pháp rèn thói quen phân loại rác thải cho học sinh lớp chủ nhiệm”***Tác giả/Nhóm tác giả:** Không phải nhóm tác giả**1. Thực trạng:**

1.1. Các vấn đề tồn tại trước khi thực hiện sáng kiến, có thể là các khó khăn, bất cập, hạn chế, nhu cầu công việc mới phát sinh.

Trong các trường THCS nói chung hiện nay việc giáo dục ý thức bảo vệ môi trường rất được quan tâm, tích cực giáo dục ý thức bảo vệ môi trường cho các em qua các hoạt động: lao động nhặt rác, phân loại rác, tham gia phong trào làm cho thế giới sạch hơn ... Đồng thời ở một số môn học cũng được lồng ghép chủ đề môi trường vào giảng dạy, góp phần nào làm sạch hơn môi trường của chúng ta.

Trường THCS Tây Mỗ đã hợp tác với CECR trong dự án “Giảm thiểu rác thải nhựa giá trị thấp”. Trong khuôn khổ dự án, nhà trường đã thực hiện việc phân loại và đo lường rác thải hàng ngày, giúp học sinh hiểu rõ hơn về lượng rác thải sinh hoạt và tầm quan trọng của việc giảm thiểu rác thải nhựa.

Tuy nhiên, vẫn còn tình trạng học sinh sau khi mua xong hàng hóa, như một thói quen xấu, một số em xả rác ngay ra cổng trường mà không cần suy nghĩ điều này làm mất cảnh quan trường học. Bên cạnh đó, một số học sinh chưa có thói quen phân loại rác trước khi bỏ vào thùng

Tại lớp 9A8, học sinh đã được giáo dục về các biện pháp bảo vệ môi trường, nhưng chưa có thói quen hoặc chưa biết cách phân loại rác. Cụ thể, theo điều tra 40 học sinh lớp 9A8, về cách phân loại rác thải các nội dung sau:

STT	Câu hỏi	Trả lời
1	Ở nhà, bố mẹ các con có phân loại rác trước khi bỏ rác ra nơi tập kết rác ở khu dân cư không?	Có/ không
2	Con có phân loại các loại rác trước khi bỏ vào thùng rác không?	Có/ không
3	Em có biết cách xử lý các loại rác thải nhựa: vỏ chai, vỏ hộp nhựa dùng 1 lần, ...	Có/ không
4	Các loại rác: đồ ăn thừa, vỏ trái cây, ... được xử lý thế nào?	Có/ không

Kết quả điều tra cho thấy:

5% học sinh trả lời bố mẹ ở nhà có phân loại rác trước khi bỏ rác ra nơi tập kết.

12% học sinh có phân loại rác trước khi bỏ vào thùng rác.

18% học sinh trả lời đúng về cách xử lý rác thải nhựa giá trị thấp có thể tái

chế được và biết cách tái chế.

8% các con trả lời đúng về cách xử lí rác: đồ ăn thừa, vỏ trái cây, ... và các loại giấy, vỏ chai nhựa, ...

Với kết quả trên tôi nhận thấy các con có nhận thức tốt về cách phân loại rác thải, nhưng các con chưa có thói quen phân loại rác từ ở nhà cho đến ở trường.

1.2. Lý do thực hiện sáng kiến

Trong thời đại công nghiệp hiện nay, rác thải được sinh ra ngày càng nhiều bởi nhu cầu sinh hoạt hàng ngày của chúng ta. Điều này có nghĩa là lượng tiêu thụ sản phẩm của con người càng nhiều thì lượng rác thải ra môi trường sẽ càng tăng cao. Trong số 6,3 tỉ tấn rác thải nhựa được thải ra trên toàn thế giới, chỉ có khoảng 9% được tái chế, 12% được xử lí bằng phương pháp thiêu đốt, và có tới 79% nằm lại tại các bãi rác hoặc thải trực tiếp ra môi trường. Còn tại Việt Nam, có đến 60% - 70% lượng rác thải sau khi thu gom sẽ được xử lí bằng cách chôn lấp ở những bãi chôn lấp không hợp vệ sinh, theo số liệu 2018 của Ngân hàng Thế giới. Tình trạng bãi rác quá tải là một hiện thực trước mắt, không còn là nguy cơ, và thậm chí sẽ ngày càng trở nên nghiêm trọng hơn. Bởi theo số liệu của Ngân hàng Thế giới, dự kiến Việt Nam sẽ thải ra 54 triệu tấn rác thải sinh hoạt vào năm 2030. Không chỉ làm ô nhiễm không gian sống, sự thất thoát của rác thải ra môi trường còn ảnh hưởng nghiêm trọng đến muôn mặt cuộc sống con người. Ở Việt Nam, rất nhiều người có thói quen gom tất cả các loại rác – bao gồm thực phẩm thừa, vật dụng hỏng, ... đều được bỏ chung một túi/ thùng rác. Chúng ta vốn nghĩ rất đơn giản rằng vứt rác vào thùng là xong. Nhưng thực tế thì không phải vậy! Một khi các bãi rác đã quá tải thì chính chúng ta sẽ gánh chịu trực tiếp những ảnh hưởng tiêu cực hàng ngày, hàng giờ. Trẻ em đang mất dần những không gian trong lành, người lớn không còn nơi để tập thể dục hay tản bộ mỗi sớm chiều. Những tác động của các bãi rác quá tải không chỉ ảnh hưởng tiêu cực lên không gian sống mà còn lên sức khỏe và tâm lí của người dân địa phương, đặc biệt là những khu dân cư gần khu vực bãi rác lộ thiên. Những nỗi lo về nước ô nhiễm ngấm vào nước ngầm, mùi hôi hay những hiểm họa về bệnh tật vẫn luôn hiện hữu.

Chỉ với vài hành động đơn giản như phân loại rác, các bạn học sinh đã góp phần vào công cuộc bảo vệ môi trường. Trên thực tế, trong các nhà trường đa số học sinh đã có thói quen bỏ rác đúng nơi quy định nhưng lại chưa biết cách phân loại rác hoặc chưa có thói quen phân loại rác trước khi bỏ vào thùng. Do đó việc hướng dẫn và rèn thói quen cho học sinh phân loại rác thải ngay từ nguồn là một vấn đề cấp thiết trong mỗi giờ học, mỗi hoạt động giáo dục. Vì vậy tôi lựa chọn đề tài: ***“Biện pháp rèn thói quen phân loại rác thải cho học sinh lớp chủ nhiệm”*** để nghiên cứu và thực nghiệm.

2. Nội dung sáng kiến:

2.1. Nghiên cứu, đề xuất các giải pháp cụ thể để giải quyết thực trạng nêu trên.

Giải pháp 1. Tổ chức các buổi học ngoại khóa về phân loại rác

a) Mục tiêu: Học sinh hiểu rõ về các loại rác thải, tầm quan trọng của phân loại rác, thực hành đúng cách và hình thành thói quen thông qua các buổi học ngoại khóa.

b) Cách thực hiện:

- + Tổ chức các buổi sinh hoạt lớp, hoạt động ngoài giờ để hướng dẫn học sinh nhận diện các loại rác và cách phân loại.
- + Thực hiện các buổi thực hành để học sinh trực tiếp tham gia phân loại rác.
- + Tuyên truyền giáo dục học sinh ý thức bảo vệ môi trường, vì sao phải phân loại rác thải và phân loại thế nào cho đúng cách.
- + Mời chuyên gia về môi trường tuyên truyền giáo dục học sinh ý thức bảo vệ môi trường.
- + Hướng dẫn học sinh làm phân hữu cơ từ các loại rác hữu cơ.
- + Hướng dẫn học sinh làm chế phẩm sinh học từ rác là các loại vỏ trái cây.
- + Tổ chức và hướng dẫn học sinh lớp 9A8 vệ sinh quang cảnh trường học và phân loại rác.

Giải pháp 2. Phân loại rác tại nguồn

a) Mục tiêu: HS thực hiện phân loại đúng các loại rác tại nguồn trước khi bỏ vào thùng rác.

b) Cách thực hiện:

- + Đặt các thùng rác có nhãn rõ ràng (rác hữu cơ, rác tái chế, rác không tái chế) ở trong lớp.
- + Khuyến khích học sinh tự trang trí thùng rác để tạo sự hứng thú.
- + Phối hợp với các tổ chức môi trường để thu gom và xử lý rác tái chế đúng cách.
- + Lập sổ theo dõi việc phân loại rác thải cho từng tổ, có báo cáo hàng ngày và hàng tuần.

Giải pháp 3. Giao nhiệm vụ phân loại rác cho từng nhóm học sinh

a) Mục tiêu: Học sinh có trách nhiệm hơn trong việc duy trì thói quen phân loại rác.

b) Cách thực hiện:

- + Chia nhóm học sinh luân phiên chịu trách nhiệm giám sát việc phân loại rác trong lớp.
- + Tổ chức các buổi tổng kết hàng tuần, khen thưởng những học sinh thực hiện tốt.
- + Ghi nhận và tuyên dương các nhóm có thành tích tốt vào cuối tháng.

+ Cuối mỗi ngày, mang rác xuống nơi tập kết rác để cân từng loại, ghi vào sổ theo dõi.

Giải pháp 4. Lồng ghép nội dung phân loại rác vào các môn học

a) Mục tiêu: Học sinh tiếp cận kiến thức phân loại rác thông qua chương trình học các môn học.

b) Cách thực hiện:

+ Kết hợp giảng dạy về tác hại của rác thải nhựa trong môn Khoa học tự nhiên, trong giờ Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp, ...

+ Thực hiện các bài tập thực tế liên quan đến bảo vệ môi trường trong môn Toán và Ngữ văn.

+ Đưa các câu chuyện, tình huống thực tế về phân loại rác vào giảng dạy để học sinh hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của vấn đề.

+ Phối kết hợp với giáo viên bộ môn dạy ở lớp thường xuyên nhắc nhở học sinh thực hiện việc phân loại rác.

Giải pháp 5. Tổ chức các cuộc thi và phong trào xanh

a) Mục tiêu: Khuyến khích học sinh tham gia tích cực vào các hoạt động bảo vệ môi trường.

b) Cách thực hiện:

+ Phát động phong trào “Lớp học xanh - Không rác thải” với tiêu chí đánh giá lớp học sạch đẹp.

+ Tổ chức cuộc thi tái chế rác thải thành vật dụng hữu ích để khuyến khích sự sáng tạo.

+ Xây dựng chương trình “Góc xanh trong lớp” để học sinh tự trang trí lớp học bằng các vật liệu tái chế.

+ Kết hợp với các tổ chức bảo vệ môi trường để tổ chức ngày hội “Đổi rác lấy quà”, khuyến khích học sinh tích cực phân loại rác.

+ Tổ chức buổi thi tuyên truyền viên Phân loại rác giữa các tổ.

+ Tổ chức cuộc thi: Thiết kế ý tưởng phân loại rác và cho rác một sức sống mới.

+ Tuyên dương, động viên, khen thưởng kịp thời những học sinh có tiến bộ trong việc thực hiện phân loại rác: giấy khen Chiến binh xanh, giấy khen Tuyên truyền viên giỏi, ...

Giải pháp 6. Kết nối với gia đình và cộng đồng

a) Mục tiêu: Mở rộng tác động của giáo dục phân loại rác ra ngoài phạm vi nhà trường.

b) Cách thực hiện:

+ Khuyến khích phụ huynh cùng tham gia hướng dẫn học sinh phân loại rác tại nhà.

+ Phát động chiến dịch “Cùng con phân loại rác” để lan tỏa ý thức bảo vệ môi trường đến gia đình.

+ Tổ chức các buổi sinh hoạt cộng đồng, dọn dẹp vệ sinh khu phố nhằm giúp học sinh trải nghiệm thực tế và nâng cao tinh thần trách nhiệm.

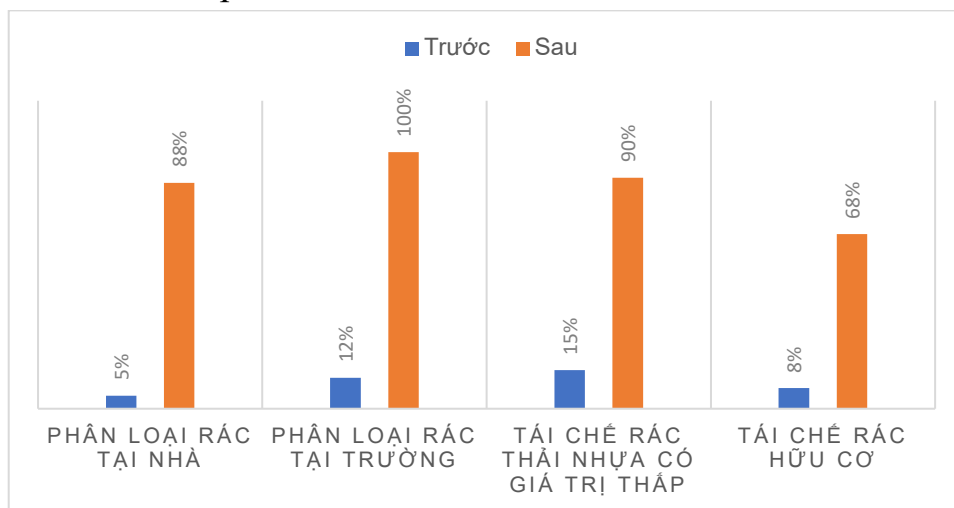
+ Hướng dẫn học sinh làm sổ theo dõi việc phân loại rác tại nhà.

2.2. Có đối chứng, so sánh kết quả trước và sau khi thực hiện các giải pháp.

Sau một thời gian cố gắng nỗ lực của cô và trò lớp chủ nhiệm đã chứng minh tính đúng đắn của đề tài. Qua những hoạt động các em học sinh đã được trải nghiệm, học được nhiều điều bổ ích, mang lại cho các em nhiều kiến thức sâu rộng, biết vận dụng những kiến thức mình đã được học vào thực tiễn đời sống.

Các em biết phân loại rác đúng cách và dần có thói quen phân loại rác trước khi bỏ vào thùng rác. Bên cạnh đó các em cũng thường xuyên nhắc nhở các bạn lớp khác cùng thực hiện. Điều đó được minh chứng bởi kết quả khảo sát sau khi thực hiện đề tài:

Ý thức phân loại và tái chế rác trước - sau khi thực hiện

3. Hiệu quả mang lại:

Việc triển khai các biện pháp rèn luyện thói quen phân loại rác cho học sinh lớp 9A8 tại Trường Trung học Cơ sở Tây Mỗ đã mang lại những kết quả tích cực. Học sinh không chỉ nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của việc phân loại rác mà còn tích cực tham gia vào các hoạt động thực tiễn, góp phần xây dựng môi trường học đường xanh - sạch - đẹp. Những nỗ lực này không chỉ giúp giảm thiểu lượng rác thải phải xử lý mà còn tiết kiệm chi phí cho nhà trường và xã hội.

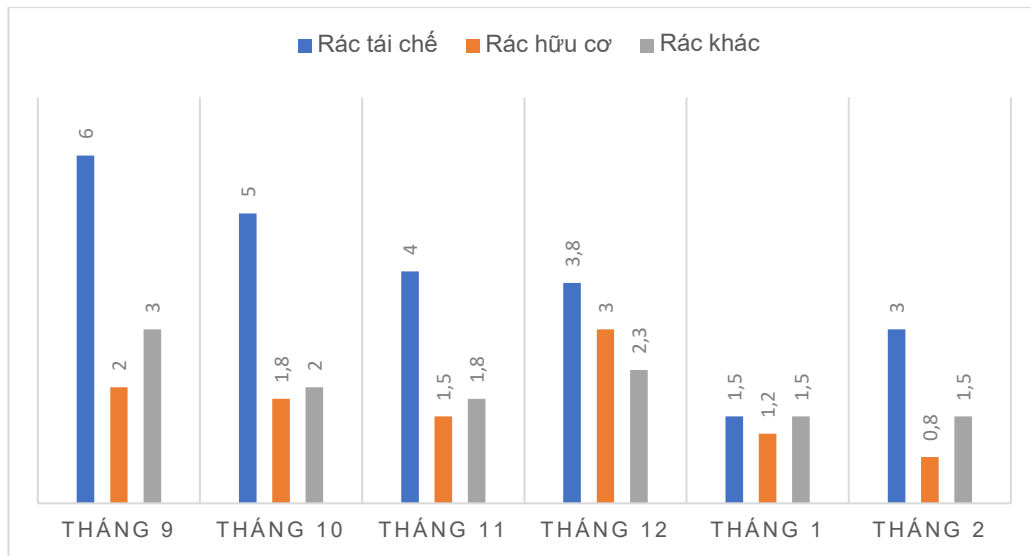
Ngoài việc thực hiện tốt phân loại rác thải, các em còn có một vốn quỹ từ việc thu gom giấy vụn để tổ chức những hoạt động trong lớp.

Thành công của lớp 9A8 là minh chứng rõ ràng cho thấy, khi được giáo dục và hướng dẫn đúng cách, học sinh có thể trở thành những “đại sứ môi trường”, lan tỏa những giá trị tích cực đến gia đình và cộng đồng. Điều này khẳng định vai trò quan

trọng của giáo dục trong việc hình thành ý thức bảo vệ môi trường cho thế hệ trẻ, góp phần xây dựng một xã hội văn minh và bền vững.

Thực nghiệm cho thấy từ việc các em có thói quen phân loại rác đã giúp các em có ý thức giảm thiểu rác thải được thể hiện bằng bảng tổng kết dưới đây.

Bảng kết quả tổng khối lượng rác thải phát sinh theo tháng

4. Đánh giá phạm vi ảnh hưởng của Sáng kiến:

- Sáng kiến kinh nghiệm có hiệu quả trong phạm vi các lớp học trong nhà trường.
- Với các giải pháp trong sáng kiến kinh nghiệm có thể áp dụng trong các nhà trường trên địa bàn quận và thành phố

UBND QUẬN NAM TỪ LIÊM
TRƯỜNG THCS TÂY MỖ

CỘNG HOÀ XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM
Độc lập - Tự do - Hạnh phúc

Nam Từ Liêm, ngày tháng..... năm 2025

BÁO CÁO

**Hiệu quả áp dụng, khả năng nhân rộng của sáng kiến để làm căn cứ xét, tặng
danh hiệu thi đua cho cá nhân cấp Quận**

I. Sơ lược lý lịch:

- Họ tên: Lê Thị Thanh Huyền
- Sinh ngày, tháng, năm: 08/03/1988 Giới tính: Nữ.
- Dân tộc: Kinh. Tôn giáo: Không
- Quê quán: Đại Mỗ, Nam Từ Liêm, Hà Nội
- Nơi thường trú: TDP số 01 Đình, Đại Mỗ, Nam Từ Liêm, Hà Nội
- Cơ quan, địa phương công tác: Trường THCS Tây Mỗ
- Chức vụ (Đảng, chính quyền, đoàn thể): Không
- Học hàm, học vị, danh hiệu, giải thưởng: Không
- Điện thoại liên hệ: 0974535099
- Nếu là nhóm tác giả (khai theo bảng dưới): không phải nhóm tác giả

II. Sáng kiến kinh nghiệm, cải tiến kỹ thuật, giải pháp công tác, đề tài nghiên cứu khoa học hoặc áp dụng công nghệ mới

1. Tên, lĩnh vực thực hiện sáng kiến đề nghị xem xét: ***“Biện pháp rèn thói quen phân loại rác thải cho học sinh lớp chủ nhiệm”***
2. Lĩnh vực áp dụng sáng kiến: Giáo dục và đào tạo: Giáo dục Trung học cơ sở
3. Thời gian thực hiện: từ tháng 9/ 2024 đến tháng 3/ 2025
4. Thời gian bắt đầu áp dụng: 5/9/2024
5. Phạm vi triển khai, áp dụng: đối với giáo viên và học sinh trường THCS
6. Mô tả chi tiết cụ thể nội dung của sáng kiến:

PHẦN I. ĐẶT VẤN ĐỀ

1. Lí do chọn đề tài

Trong thời đại công nghiệp hiện nay, rác thải được sinh ra ngày càng nhiều bởi nhu cầu sinh hoạt hàng ngày của chúng ta. Điều này có nghĩa là lượng tiêu thụ sản phẩm của con người càng nhiều thì lượng rác thải ra môi trường sẽ càng tăng cao. Trong số 6,3 tỉ tấn rác thải nhựa được thải ra trên toàn thế giới, chỉ có khoảng

9% được tái chế, 12% được xử lý bằng phương pháp thiêu đốt, và có tới 79% nằm lại tại các bãi rác hoặc thải trực tiếp ra môi trường. Còn tại Việt Nam, có đến 60% - 70% lượng rác thải sau khi thu gom sẽ được xử lý bằng cách chôn lấp ở những bãi chôn lấp không hợp vệ sinh, theo số liệu 2018 của Ngân hàng Thế giới. Tình trạng bãi rác quá tải là một hiện thực trước mắt, không còn là nguy cơ, và thậm chí sẽ ngày càng trở nên nghiêm trọng hơn. Bởi theo số liệu của Ngân hàng Thế giới, dự kiến Việt Nam sẽ thải ra 54 triệu tấn rác thải sinh hoạt vào năm 2030. Không chỉ làm ô nhiễm không gian sống, sự thất thoát của rác thải ra môi trường còn ảnh hưởng nghiêm trọng đến muôn mặt cuộc sống con người. Ở Việt Nam, rất nhiều người có thói quen gom tất cả các loại rác – bao gồm thực phẩm thừa, vật dụng hỏng, ... đều được bỏ chung một túi/ thùng rác. Chúng ta vốn nghĩ rất đơn giản rằng vứt rác vào thùng là xong. Nhưng thực tế thì không phải vậy! Một khi các bãi rác đã quá tải thì chính chúng ta sẽ gánh chịu trực tiếp những ảnh hưởng tiêu cực hàng ngày, hàng giờ. Trẻ em đang mất dần những không gian trong lành, người lớn không còn nơi để tập thể dục hay tản bộ mỗi sớm chiều. Những tác động của các bãi rác quá tải không chỉ ảnh hưởng tiêu cực lên không gian sống mà còn lên sức khỏe và tâm lý của người dân địa phương, đặc biệt là những khu dân cư gần khu vực bãi rác lộ thiên. Những nỗi lo về nước ô nhiễm ngấm vào nước ngầm, mùi hôi hay những hiểm họa về bệnh tật vẫn luôn hiện hữu.

Chỉ với vài hành động đơn giản như phân loại rác, các bạn học sinh đã góp phần vào công cuộc bảo vệ môi trường. Trên thực tế, trong các nhà trường đa số học sinh đã có thói quen bỏ rác đúng nơi quy định nhưng lại chưa biết cách phân loại rác hoặc chưa có thói quen phân loại rác trước khi bỏ vào thùng. Do đó việc hướng dẫn và rèn thói quen cho học sinh phân loại rác thải ngay từ nguồn là một vấn đề cấp thiết trong mỗi giờ học, mỗi hoạt động giáo dục.

Vì vậy tôi lựa chọn đề tài: ***“Biện pháp rèn thói quen phân loại rác thải cho học sinh lớp chủ nhiệm”***.

2. Mục đích nghiên cứu

Giúp học sinh có ý thức và tạo thành thói quen thường ngày trong việc phân loại rác thải, nâng cao ý thức bảo vệ môi trường thông qua các việc làm cụ thể: phân loại, giảm thiểu rác.

3. Đối tượng nghiên cứu

Học sinh lớp 9A8

4. Phạm vi và thời gian nghiên cứu

Lớp 9A8 trường THCS Tây Mỗ

Thời gian nghiên cứu và áp dụng: từ tháng 9 năm 2024 đến nay.

5. Phương pháp nghiên cứu

Phương pháp phân tích, tổng hợp hệ thống những vấn đề lý luận có liên quan tới đề tài nghiên cứu.

Các phương pháp nghiên cứu thực tiễn: Sử dụng phương pháp điều tra bằng phiếu hỏi, phỏng vấn đối với học sinh, phương pháp quan sát, tổng kết kinh nghiệm giáo dục nhằm khảo sát đánh giá thực trạng và thu thập các thông tin có liên quan đến đề tài nghiên cứu.

Phương pháp thống kê toán học để xử lý những số liệu thu được từ khảo sát thực tế.

PHẦN II. GIẢI QUYẾT VẤN ĐỀ

1. Cơ sở lý luận

1.1. Luật Bảo vệ Môi trường của Việt Nam năm 2020

Môi trường bao gồm các yếu tố vật chất tự nhiên và nhân tạo quan hệ mật thiết với nhau, bao quanh con người, có ảnh hưởng đến đời sống, kinh tế, xã hội, sự tồn tại, phát triển của con người, sinh vật và tự nhiên. (trích Điều 3, Luật Bảo vệ Môi trường của Việt Nam năm 2020 – QH14).

1.2. Thông tư số 41/2020/TT-BGDDT ngày 9/11/2020 của Bộ Giáo dục và Đào tạo về giáo dục bảo vệ môi trường trong cơ sở giáo dục phổ thông

Thông tư này hướng dẫn tích hợp giáo dục bảo vệ môi trường vào chương trình giáo dục phổ thông, nhằm nâng cao nhận thức và hình thành thói quen bảo vệ môi trường cho học sinh. Việc rèn luyện thói quen phân loại rác trong trường học là một phần quan trọng của giáo dục bảo vệ môi trường.

1.3. Quyết định số 491/QĐ-TTg ngày 7/5/2018 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt điều chỉnh chiến lược quốc gia về quản lý tổng hợp chất thải rắn đến năm 2025, tầm nhìn đến năm 2050

Quyết định này đề ra mục tiêu tăng cường quản lý chất thải rắn, trong đó có việc thúc đẩy phân loại rác tại nguồn và nâng cao nhận thức cộng đồng về bảo vệ môi trường. Tổng hợp các văn bản pháp lý trên, việc rèn luyện thói quen phân loại rác cho học sinh không chỉ là nhiệm vụ giáo dục mà còn là yêu cầu pháp lý, góp phần thực hiện chiến lược quốc gia về quản lý chất thải rắn và bảo vệ.

1.4. Tầm quan trọng của việc giáo dục trong trường học

Trường học không chỉ là nơi truyền đạt kiến thức mà còn là môi trường hình thành ý thức và thói quen cho học sinh.

1.5. Ảnh hưởng của thói quen phân loại rác đến môi trường và sức khỏe

Phân loại rác đúng cách giúp giảm thiểu ô nhiễm, bảo vệ tài nguyên và sức khỏe con người. Việc tách riêng và xử lý rác thải đúng cách ngăn cản sự phát triển của vi khuẩn, nấm mốc, côn trùng gây hại, giảm nguy cơ lây nhiễm bệnh, tạo ra môi trường sống và học tập an toàn, sạch sẽ cho học sinh và giáo viên.

1.6. Vai trò của giáo viên chủ nhiệm trong việc rèn luyện thói quen phân loại rác

Giáo viên chủ nhiệm đóng vai trò quan trọng trong việc hướng dẫn và giám sát học sinh thực hiện phân loại rác. Bằng cách tổ chức các hoạt động thực hành, thi đua giữa các nhóm, lớp, giáo viên có thể khuyến khích học sinh tham gia tích cực vào việc bảo vệ môi trường. Việc lồng ghép nội dung giáo dục môi trường vào các bài giảng giúp học sinh hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của việc phân loại rác.

1.7. Phương pháp giáo dục và thực hành phân loại rác trong trường học

Áp dụng các phương pháp giáo dục đa dạng như tổ chức buổi nói chuyện, cuộc thi sáng tạo từ rác thải, xây dựng góc tái chế trong lớp học giúp học sinh hứng thú và chủ động tham gia. Việc thực hành phân loại rác hàng ngày giúp hình thành thói quen và ý thức bảo vệ môi trường cho học sinh.

1.8. Sự tham gia của cộng đồng và gia đình trong việc giáo dục phân loại rác

Sự phối hợp giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng là yếu tố quan trọng trong việc rèn luyện thói quen phân loại rác cho học sinh. Khi học sinh được giáo dục và thực hành phân loại rác tại trường, các em sẽ trở thành những “đại sứ môi trường”, mang những kiến thức và thói quen tốt này về chia sẻ với gia đình và cộng đồng.

2. Thực trạng

Trong các trường THCS nói chung hiện nay việc giáo dục ý thức bảo vệ môi trường rất được quan tâm, tích cực giáo dục ý thức bảo vệ môi trường cho các em qua các hoạt động: lao động nhặt rác, phân loại rác, tham gia phong trào làm cho thế giới sạch hơn ... Đồng thời ở một số môn học cũng được lồng ghép chủ đề môi trường vào giảng dạy, góp phần nào làm sạch hơn môi trường của chúng ta.

Trường THCS Tây Mỗ đã hợp tác với CECR trong dự án “Giảm thiểu rác thải nhựa giá trị thấp”. Trong khuôn khổ dự án, nhà trường đã thực hiện việc phân loại và đo lường rác thải hàng ngày, giúp học sinh hiểu rõ hơn về lượng rác thải sinh hoạt và tầm quan trọng của việc giảm thiểu rác thải nhựa.

Tuy nhiên, vẫn còn tình trạng học sinh sau khi mua xong hàng hóa, như một thói quen xấu, một số em xả rác ngay ra cổng trường mà không cần suy nghĩ điều này làm mất cảnh quan trường học. Bên cạnh đó, một số học sinh chưa có thói quen phân loại rác trước khi bỏ vào thùng

Tại lớp 9A8, học sinh đã được giáo dục về các biện pháp bảo vệ môi trường, nhưng chưa có thói quen hoặc chưa biết cách phân loại rác. Cụ thể, theo điều tra 40 học sinh lớp 9A8, về cách phân loại rác thải các nội dung sau:

STT	Câu hỏi	Trả lời
1	Ở nhà, bố mẹ các con có phân loại rác trước khi bỏ rác ra	Có/ không

	nơi tập kết rác ở khu dân cư không?	
2	Con có phân loại các loại rác trước khi bỏ vào thùng rác không?	Có/ không
3	Em có biết cách xử lý các loại rác thải nhựa: vỏ chai, vỏ hộp nhựa dùng 1 lần, ...	Có/ không
4	Các loại rác: đồ ăn thừa, vỏ trái cây, ... được xử lý thế nào?	Có/ không

Kết quả điều tra cho thấy:

5% học sinh trả lời bố mẹ ở nhà có phân loại rác trước khi bỏ rác ra nơi tập kết.

12% học sinh có phân loại rác trước khi bỏ vào thùng rác.

18% học sinh trả lời đúng về cách xử lý rác thải nhựa giá trị thấp có thể tái chế được và biết cách tái chế.

8% các con trả lời đúng về cách xử lý rác: đồ ăn thừa, vỏ trái cây, ... và các loại giấy, vỏ chai nhựa, ...

Với kết quả trên tôi nhận thấy các con có nhận thức tốt về cách phân loại rác thải, nhưng các con chưa có thói quen phân loại rác từ ở nhà cho đến ở trường.

3. Giải pháp rèn thói quen phân loại rác thải cho học sinh

3.1. Tổ chức các buổi học ngoại khóa về phân loại rác

a) Mục tiêu: Học sinh hiểu rõ về các loại rác thải, tầm quan trọng của phân loại rác, thực hành đúng cách và hình thành thói quen thông qua các buổi học ngoại khóa.

b) Cách thực hiện:

+ Tổ chức các buổi sinh hoạt lớp, hoạt động ngoài giờ để hướng dẫn học sinh nhận diện các loại rác và cách phân loại.

+ Thực hiện các buổi thực hành để học sinh trực tiếp tham gia phân loại rác.

+ Tuyên truyền giáo dục học sinh ý thức bảo vệ môi trường, vì sao phải phân loại rác thải và phân loại thế nào cho đúng cách.

+ Mời chuyên gia về môi trường tuyên truyền giáo dục học sinh ý thức bảo vệ môi trường.

+ Hướng dẫn học sinh làm phân hữu cơ từ các loại rác hữu cơ.

+ Hướng dẫn học sinh làm chế phẩm sinh học từ rác là các loại vỏ trái cây.

+ Tổ chức và hướng dẫn học sinh lớp 9A8 vệ sinh quang cảnh trường học và phân loại rác.

3.2. Phân loại rác tại nguồn

a) Mục tiêu: HS thực hiện phân loại đúng các loại rác tại nguồn trước khi bỏ vào thùng rác.

b) Cách thực hiện:

+ Đặt các thùng rác có nhãn rõ ràng (rác hữu cơ, rác tái chế, rác không tái chế) ở trong lớp.

+ Khuyến khích học sinh tự trang trí thùng rác để tạo sự hứng thú.

+ Phối hợp với các tổ chức môi trường để thu gom và xử lý rác tái chế đúng cách.

+ Lập sổ theo dõi việc phân loại rác thải cho từng tổ, có báo cáo hàng ngày và hàng tuần.

STT	Tổ	Ngày/Tuần	Tổng Số Rác (kg)	Rác Tái Chế (kg)	Rác Hữu Cơ (kg)	Rác Vô Cơ (kg)	Rác Nguy Hại (kg)	Nhận xét/Ghi chú	Tổng Điểm
1	Tổ 1								
2	Tổ 2								
3	Tổ 3								
4	Tổ 4								

3.3. Giao nhiệm vụ phân loại rác cho từng nhóm học sinh

a) **Mục tiêu:** Học sinh có trách nhiệm hơn trong việc duy trì thói quen phân loại rác.

b) **Cách thực hiện:**

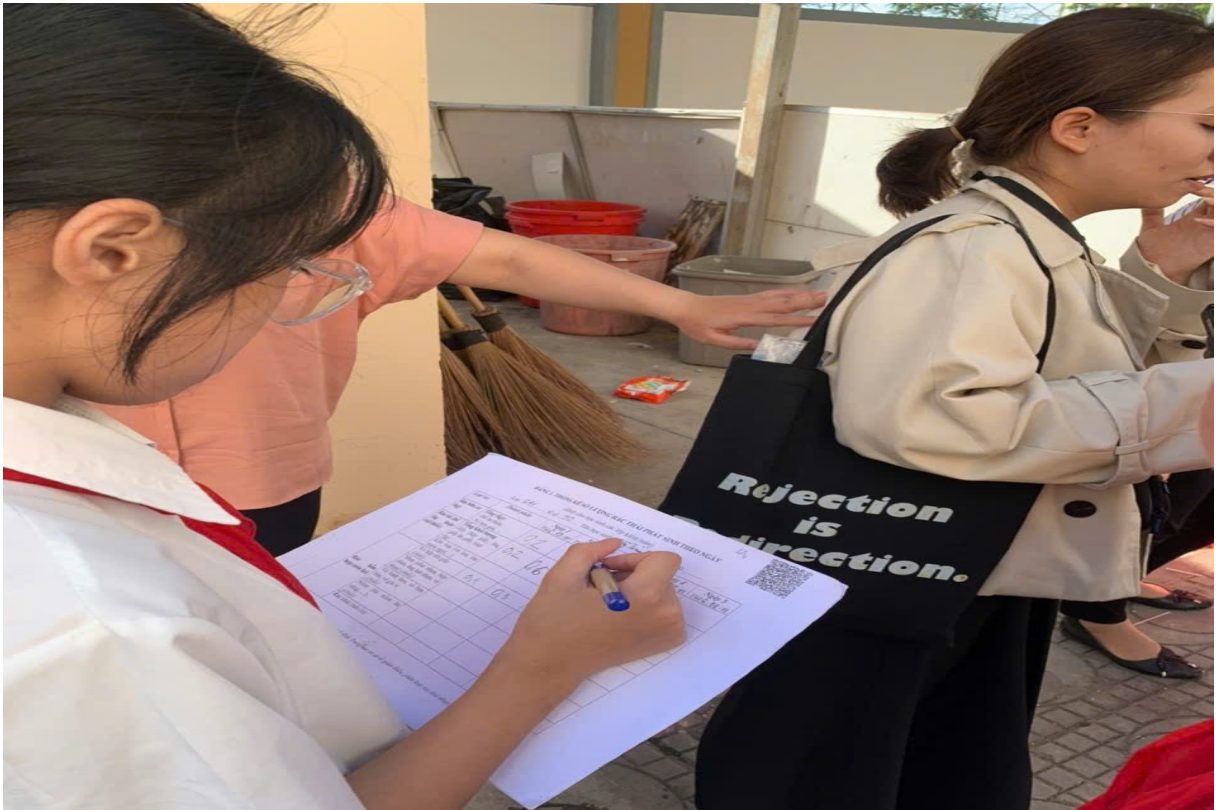
+ Chia nhóm học sinh luân phiên chịu trách nhiệm giám sát việc phân loại rác trong lớp.

+ Tổ chức các buổi tổng kết hàng tuần, khen thưởng những học sinh thực hiện tốt.

+ Ghi nhận và tuyên dương các nhóm có thành tích tốt vào cuối tháng.

+ Cuối mỗi ngày, mang rác xuống nơi tập kết rác để cân từng loại, ghi vào sổ theo dõi.

3.4. Lồng ghép nội dung phân loại rác vào các môn học

a) Mục tiêu: Học sinh tiếp cận kiến thức phân loại rác thông qua chương trình học các môn học.

b) Cách thực hiện:

+ Kết hợp giảng dạy về tác hại của rác thải nhựa trong môn Khoa học tự nhiên, trong giờ Hoạt động trải nghiệm, hướng nghiệp, ...

+ Thực hiện các bài tập thực tế liên quan đến bảo vệ môi trường trong môn Toán và Ngữ văn.

+ Đưa các câu chuyện, tình huống thực tế về phân loại rác vào giảng dạy để học sinh hiểu rõ hơn về tầm quan trọng của vấn đề.

+ Phối kết hợp với giáo viên bộ môn dạy ở lớp thường xuyên nhắc nhở học sinh thực hiện việc phân loại rác.

3.5. Tổ chức các cuộc thi và phong trào xanh

a) Mục tiêu: Khuyến khích học sinh tham gia tích cực vào các hoạt động bảo vệ môi trường.

b) Cách thực hiện:

+ Phát động phong trào “Lớp học xanh - Không rác thải” với tiêu chí đánh giá lớp học sạch đẹp.

+ Tổ chức cuộc thi tái chế rác thải thành vật dụng hữu ích để khuyến khích sự sáng tạo.

+ Xây dựng chương trình “Góc xanh trong lớp” để học sinh tự trang trí lớp học bằng các vật liệu tái chế.

+ Kết hợp với các tổ chức bảo vệ môi trường để tổ chức ngày hội “Đổi rác lấy quà”, khuyến khích học sinh tích cực phân loại rác.

+ Tổ chức buổi thi tuyên truyền viên Phân loại rác giữa các tổ.

+ Tổ chức cuộc thi: Thiết kế ý tưởng phân loại rác và cho rác một sức sống mới.

+ Tuyên dương, động viên, khen thưởng kịp thời những học sinh có tiên bộ trong việc thực hiện phân loại rác: giấy khen Chiến binh xanh, giấy khen Tuyên truyền viên giỏi, ...

3.6. Kết nối với gia đình và cộng đồng

a) Mục tiêu: Mở rộng tác động của giáo dục phân loại rác ra ngoài phạm vi nhà trường.

b) Cách thực hiện:

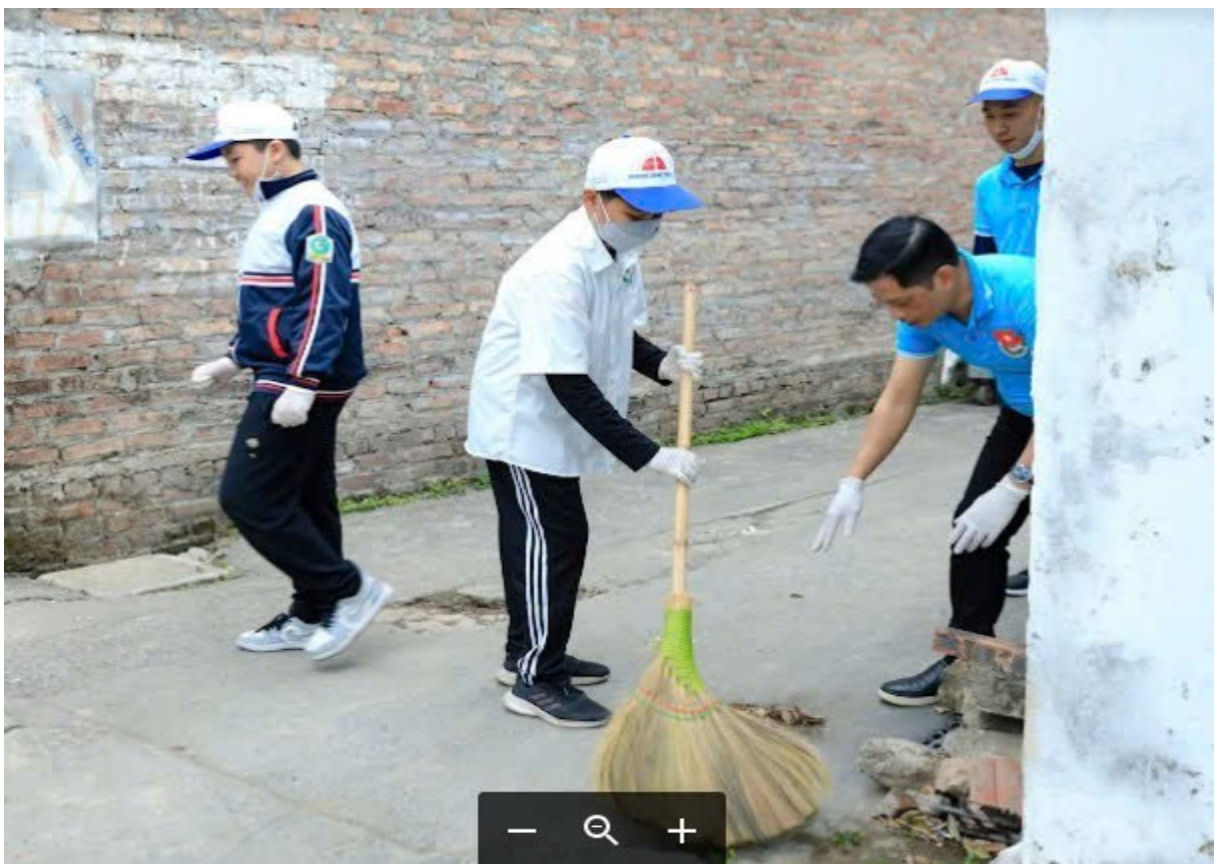
+ Khuyến khích phụ huynh cùng tham gia hướng dẫn học sinh phân loại rác tại nhà.

+ Phát động chiến dịch “Cùng con phân loại rác” để lan tỏa ý thức bảo vệ môi trường đến gia đình.

+ Tổ chức các buổi sinh hoạt cộng đồng, dọn dẹp vệ sinh khu phố nhằm giúp học sinh trải nghiệm thực tế và nâng cao tinh thần trách nhiệm.

+ Hướng dẫn học sinh làm sổ theo dõi việc phân loại rác tại nhà.

STT	Loại rác	Ngày 1	Ngày 2	Ngày 3	Ngày 4	Ngày 5
1	Rác hữu cơ (gram/kg)					
2	Hộp nhựa/chai nhựa dùng 1 lần (kg)					
3	Vỏ hộp sữa (kg)					
4	Túi nilong (kg)					
5	Bao bì (bánh kẹo, văn phòng phẩm,...) (kg)					
6	Hộp xốp (kg)					

HS tham gia tổng vệ sinh tại khu dân cư

7. Đánh giá hiệu quả áp dụng, khả năng nhân rộng của sáng kiến của sáng kiến

7.1. Đánh giá hiệu quả áp dụng của sáng kiến

(1) *Hiệu quả về kinh tế*

Việc triển khai các biện pháp rèn luyện thói quen phân loại rác cho học sinh lớp 9A8 tại Trường Trung học Cơ sở Tây Mỗ đã mang lại những kết quả tích cực. Học sinh không chỉ nâng cao nhận thức về tầm quan trọng của việc phân loại rác mà còn tích cực tham gia vào các hoạt động thực tiễn, góp phần xây dựng môi trường học đường xanh - sạch - đẹp. Những nỗ lực này không chỉ giúp giảm thiểu lượng rác thải phải xử lý mà còn tiết kiệm chi phí cho nhà trường và xã hội.

Bảng chi phí thanh toán về việc thu gom xử lý rác thải sinh hoạt tại trường THCS Tây Mỗ:

Thời gian	Rác tái chế (kg)	Rác hữu cơ (kg)	Rác khác (kg)	Tổng khối lượng (kg)	Chi phí (VNĐ)
Tháng 9	250	40	55	345	2 300 000
Tháng 10	240	38	54	332	2 191 200
Tháng 11	220	36	54	310	2 460 000
Tháng 12	200	33	52	285	1 881 000
Tháng 1	210	34	41	285	1 881 000
Tháng 2	152	26	32	210	1 386 000
Tháng 3	150	26	30	206	1 359 600

(2) *Hiệu quả về văn hóa, xã hội:*

100% học sinh lớp 9A8 có thói quen và ý thức phân loại rác - bảo vệ môi trường. Các em còn tuyên truyền tới học sinh các lớp khác trong trường cùng thực hiện làm trường lớp thêm sạch đẹp. Ngoài ra, các em còn thu được hơn 1 triệu đồng tiền quỹ từ việc thu gom giấy vụn để tổ chức những hoạt động trong lớp.

Bên cạnh đó các em có thói quen phân loại rác ngay trong gia đình, vận động người thân, khu phố cùng phân loại rác giúp môi trường xung quanh thêm sạch đẹp.

7.2 Đánh giá khả năng nhân rộng của sáng kiến

- Sáng kiến kinh nghiệm có khả năng nhân rộng đối với các trường trong địa bàn quận và các trường trong thành phố Hà Nội.

8. Đánh giá phạm vi áp dụng, ảnh hưởng của sáng kiến:

- Sáng kiến kinh nghiệm đã được triển khai đối với tổ nhóm chủ nhiệm.
- Trong năm tiếp theo chúng ta có thể áp dụng kinh nghiệm này cho 100% các lớp trong toàn trường.

9. Khả năng lan tỏa của sáng kiến:

- Sau đây là danh sách các đồng nghiệp đã áp dụng sáng kiến kinh nghiệm của tôi vào thực tế cho học sinh lớp chủ nhiệm trong nhà trường là:

TT	Họ và tên	Địa chỉ	Ghi chú
1	Trịnh Thị Thanh Huyền	Tây Mỗ - Nam Từ Liêm – Hà Nội	

2	Nguyễn Thị Thu Loan	Tây Mỗ - Nam Từ Liêm – Hà Nội	
3	Đỗ Thiện Lợi	Tây Mỗ - Nam Từ Liêm – Hà Nội	
4	Phùng Thị Hoa	Vân Côn – Hoài Đức – Hà Nội	
5	Bùi Thanh Hà	Nhân Chính – Thanh Xuân – Hà Nội	

10. Cam kết:

Tôi xin cam kết Sáng kiến này do tôi nghiên cứu và thực hiện, không sao chép nội dung và kết quả của người khác (hoặc vi phạm bản quyền tác giả). Tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm trước Hội đồng xét, công nhận sáng kiến các cấp về toàn bộ nội dung này./.

Thủ trưởng đơn vị xác nhận, đề nghị
(Ký tên, đóng dấu)

Người báo cáo
(Ký, ghi rõ họ và tên)

Đoàn Thị Thanh Hương

Lê Thị Thanh Huyền

PHỤ LỤC 1
PHIẾU ĐIỀU TRA TRẮC NGHIỆM VÀ KẾT QUẢ

1/ Em hãy khoanh vào câu trả lời Có/ Không để hoàn thành phiếu khảo sát sau:

STT	Câu hỏi	Trả lời
1	Ở nhà, bố mẹ các con có phân loại rác trước khi bỏ rác ra nơi tập kết rác ở khu dân cư không?	Có/ không
2	Con có phân loại các loại rác trước khi bỏ vào thùng rác không?	Có/ không
3	Em có biết cách xử lí các loại rác thải nhựa: vỏ chai, vỏ hộp nhựa dùng 1 lần, ...	Có/ không
4	Các loại rác: đồ ăn thừa, vỏ trái cây, ... được xử lí thế nào?	Có/ không

2/Hãy cho biết suy nghĩ của em về việc phân loại rác thải trước khi bỏ vào thùng rác?

.....

.....

.....

.....

Kết quả:

5% học sinh trả lời bố mẹ ở nhà có phân loại rác trước khi bỏ rác ra nơi tập kết.

12% học sinh có phân loại rác trước khi bỏ vào thùng rác.

18% học sinh trả lời đúng về cách xử lí rác thải nhựa giá trị thấp có thể tái chế được và biết cách tái chế.

8% các con trả lời đúng về cách xử lí rác: đồ ăn thừa, vỏ trái cây, ... và các loại giấy, vỏ chai nhựa, ...

PHỤ LỤC 2

MỘT SỐ HÌNH ẢNH MINH CHỨNG

Mời chuyên gia về giáo dục Bảo vệ môi trường

Hướng dẫn HS làm phân bón vi sinh từ rác thải hữu cơ

Hướng dẫn HS làm phân bón vi sinh từ rác thải hữu cơ

Hướng dẫn HS làm chế phẩm sinh học nước rửa chén từ vỏ trái cây

HS lao động quét sân trường

HS phân loại rác và cân rác sau mỗi ngày

HS tham gia tuyên truyền cho ngày hội môi trường Giảm thiểu rác thải nhựa

HS tham gia tổng vệ sinh khu dân phố

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Luật Bảo vệ môi trường 2020, số 72/2020/QH14.
2. Hóa học công nghệ và môi trường - Tác giả: Trần Thị Bích, Phùng Tiến Đạt - Nhà xuất bản Giáo Dục – Năm 1999.
3. Từ điển Tiếng Việt – Nhà xuất bản Giáo Dục.
4. Tìm hiểu các thông tư tài liệu của Bộ Giáo dục và Đào tạo, tài liệu trên các trang website về giáo dục bảo vệ môi trường trong trường Phổ thông.

